BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren “het Nieuwe Inzamelen”, inclusief financiële prikkel

Gemeente Geertruidenberg

Zaaknummer : 2020051267406

Raadsvoorstel

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 6 juli 2020
Agendanummer	: 11
Onderwerp	: Uitvoering afvalbeleid

20.0043009

Voorstel

1. Kennis te nemen van de analyse omtrent de systemen van de best scorende gemeenten en over te gaan tot het verstrekken van vouchers voor aanrechtbakjes en composteerbare afvalzakjes met een maximale investering van € 41.000,- (excl. btw).
2. Voor de inzameling van restafval te kiezen voor het beloningsysteem op basis van frequentie.
3. Voor betere afvalscheiding van GFT bij appartementen een extra investeringskrediet van afgerond € 64.000,- (excl. btw) beschikbaar te stellen.
4. Over te gaan op aanvullend nascheiden onder voorbehoud van de juridische en aanbestedingsrechtelijke mogelijkheden binnen het contract met Attero.

Inleiding

Op 25 oktober 2018 heeft de gemeenteraad besloten over te gaan op Omgekeerd inzamelen in de hele gemeente Geertruidenberg (bijlage 1). Op 4 juli 2019 is echter besloten niet over te gaan op het Omgekeerd inzamelen van het restafval (bijlage 2). De gemeente blijft het restafval in de grijze container huis-aan-huis ophalen. In de proefwijk, Rivierzicht-Zuid – Heereland, wordt het omgekeerd inzamelen in stand gehouden.

Met dit laatste besluit is er in het raadsbesluit van oktober 2018 een aantal beslispunten komen te vervallen en zijn er enkele beslispunten toegevoegd. De afgelopen periode is gewerkt aan het verder in beeld brengen van de consequenties van het besluit en de vertaling daarvan naar uitvoering. Wij vragen nu uw definitieve besluit over de uitvoering van ons afvalbeleid.

VANG

Landelijk zijn er doelstellingen gemaakt op het gebied van afval in het programma VANG (Van Afval naar Grondstoffen). De voornaamste doelstelling is dat in 2020 75% van het afval gescheiden moet worden en er maximaal gemiddeld 100 kilogram restafval (grof en fijn huishoudelijk restafval) per inwoner per jaar geproduceerd mag worden. Ons afvalbeleid is erop gericht de doelstellingen uit VANG te behalen.

Analyse best scorende gemeenten

Verder is door u gevraagd de systemen van de best scorende gemeenten te analyseren en indien mogelijk te implementeren. De analyse treft u overzichtelijk weergegeven aan in bijlage 3. In feite passen wij al veel van deze systemen toe en aan enkele systemen zitten nadelen. We kunnen ook niet één heel systeem van deze gemeenten overnemen en daarmee alle doelstellingen halen. Onderdelen van deze systemen kunnen voor onze gemeente wel interessant zijn. Zo zien we mogelijkheden in het beter scheiden van GFT afval en stellen voor om een gedeelte van het systeem van Horst aan de Maas op dit onderdeel in te voeren door middel van aanrechtbakjes met composteerbare zakjes. Hiermee stimuleren we alle huishoudens hun GFT beter te scheiden. Deze optie is voor de GFT afvalscheiding bij de appartementen tevens als oplossing aangedragen in combinatie met de bovengrondse cocons. Aangezien we hierin ook kansen zien voor de inwoners van de overige woningen in onze gemeente, stellen we voor om vouchers voor aanrechtbakjes en composteerbare afvalzakjes te verstrekken. Inwoners kunnen dan vervolgens zelf kiezen of ze hiervan gebruik willen maken.

Financiële beloningsprikkel

In eerdere besluiten van de gemeenteraad is besloten dat er een financiële beloningsprikkel toegepast moet worden op de bestaande inzamelmethoden. In het huidige afvalbeleid wordt het restafval eenmaal per vier weken opgehaald in de grijze container. Bij appartementen en in de proefwijk wordt er ingezameld met ondergrondse containers in de wijk. GFT wordt (behalve bij de appartementen) in de gemeente ingezameld met de groene container en PMD in plastic zakken of met minicontainer (proefwijk). De huidige afvalstoffenheffing bestaat uit vier tarieven die verschillen o.b.v. huishoudgrootte.

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren “het Nieuwe Inzamelen”, inclusief financiële prikkel

In het land wordt op diverse manieren omgesprongen met financiële prikkels bij afvalinzameling. Deze systemen hebben we uitgebreid onderzocht. Om inwoners te stimuleren hun afval beter te gaan scheiden willen we ze als gemeente belonen. Door een financiële prikkel toe te passen worden huishoudens meer gestimuleerd hun afval beter te gaan scheiden. Onze voorkeur gaat uit naar belonen op basis van frequentie. Zodra inwoners minder vaak hun restafval hebben aangeboden worden zij daarvoor beloond. Hoe minder ze aanbieden, hoe meer ze terug ontvangen. De afvalstoffenheffing bestaat uit twee delen. Het vastrecht is voor ieder huishouden gelijk, ongeacht de huishoudgrootte. Voor het variabele tarief hanteren we een systeem op basis van frequentie, waarbij er per lediging van het restafval een bedrag wordt gekoppeld. Aangezien we afvalscheiding willen stimuleren wordt er voor de overige afvalstromen geen kosten in rekening gebracht. Zo wordt de inwoner beloond voor het scheiden van afval.

GFT afvalscheiding bij appartementen
Op dit moment zit er in het restafval nog 40% GFT. De inwoners van woningen maken momenteel gebruik van een groene container welke eenmaal per twee weken wordt geleegd en in de zomerperiode (1 mei tot 1 november) wekelijks. Omdat inwoners van appartementen geen ruimte hebben om een container op te slaan, krijgen ze nu extra tikken op de afvalpas voor het aanbieden van restafval bij een ondergrondse container nabij hun appartementencomplex. Het GFT afval wordt dus momenteel bij appartementen niet gescheiden ingezameld van het restafval. Het besluit van de raad in juli 2019 vraagt om een passende oplossing voor de inzameling van GFT bij appartementen. Deze passende oplossing zijn de bovengrondse cocons die bij een appartementencomplex worden geplaatst, waarbij inwoners het GFT afval in een aanrechtbakje met composteerbare afvalzakjes opslaan en deze in de cocons kunnen werpen. Deze bovengrondse cocons zijn een soort ombouw waar een normale GFT container in staat (zie bijlage 4). De kleine aanrechtbakjes kunnen op het aanrecht of in een keukenkastje geplaatst worden (zie bijlage 5). De aanrechtbakjes zijn bovendien volledig geproduceerd uit gerecycled kunststof uit Nederlandse huishoudens. Inwoners ontvangen een voucher en kunnen vervolgens zelf kiezen of zij van een aanrechtbakje en composteerbare afvalzakjes gebruik willen maken.

Nascheiding
Bij de eerdere besprekingen rondom ons afvalbeleid is de mogelijkheid tot nascheiden nadrukkelijk aan de orde gekomen. Wij hebben hierop de technische ontwikkelingen aangaande nascheiding laten onderzoeken door een extern bureau. Deze resultaten zijn verwerkt in een nascheidingsrapport (zie bijlage 6). In het rapport is bekeken welke technieken er op dit moment beschikbaar zijn. Daarnaast is in beeld gebracht wat de te verwachten resultaten zijn op het scheidingsresultaat en is doorgerekend wat de te verwachten kosten zijn.

Met nascheiding worden de technieken bedoeld, waarmee uit het restafval, dat is ingezameld, nog diverse grondstoffen teruggewonnen worden die vervolgens gerecycled of nuttig toegepast kunnen worden. Er is onderscheid te maken tussen volledig en aanvullend nascheiden. Volledig nascheiden werkt voor onze gemeente contraproductief omdat het leidt tot minder scheidingsresultaat tegen veel hogere kosten. Om deze reden is nascheiden geen optie. Wel stellen we voor om over te gaan op aanvullend nascheiden aangezien dit een effectieve en goedkope maatregel is waarmee de VANG doelstellingen eerder behaald kunnen worden. Bronscheiding blijft bestaan waarbij het aanvullend nascheiden het resterende PMD uit het restafval haalt. Na onderzoek zijn er mogelijkheden ontstaan om hiertoe over te gaan met Attero. Echter hebben we hierin pas zekerheid als er een door beide partijen ondertekend contract is.

Beoogd effect

Het reduceren van de hoeveelheid huishoudelijk restafval voor het behalen van de landelijke VANG doelstellingen en een eerlijkere verdeling van de afvalstoffenheffing onder de inwoners: wie zijn afval goed scheidt, wordt beloond.

Argumenten

1.1 Er kan niet een-op-een een systeem van een beste scorende gemeente geïmplementeerd worden.
Zoals weergegeven in de inleiding is het geen aantrekkelijke optie om de systemen van de best scorende gemeenten letterlijk over te nemen. Het overzicht van deze systemen treft u aan in bijlage 3. We hebben per afvalstroom geanalyseerd wat de mogelijkheden zijn:

- Restafval: met het aanbieden van restafval in een betaalde zak komen er meer afvalzakken in het straatbeeld. We zetten hiermee een stap terug in de tijd. Ook levert dit problemen op met de eerder genoemde P90-Norm voor beladers die de komende periode bovendien nog aangescherpt gaat worden.
- PMD: op het gebied van PMD hebben we dezelfde systemen als deze gemeenten, we beschikken over zowel de zak als de container.
- Papier: ook het papier wordt al via deze methode ingezameld, zowel los als in containers. Hierin wordt optimale service geboden.

- GFT: bij twee van de drie best scorende gemeenten wordt het GFT afval opgehaald in de groene 140L containers waarover wij nu ook beschikken. Alleen Horst aan de Maas maakt gebruik van de kleine GFT emmers. Zoals weergegeven in argument 3.4 is dit voor ons geen aantrekkelijke optie. Wel kunnen we aanrechtbakjes met composteerbare zakjes ook voor alle huishoudens beschikbaar stellen. Op die manier ervaren deze inwoners dezelfde voordelen als de huishoudens in de appartementencomplexen. Ook bij de reguliere woningen kunnen we dan dus vooruitgang boeken met het scheiden van GFT afval.
- Glas & luiers/incontinentiemateriaal: tot slot beschikken we ook voor zowel de afvalstromen glas en luiers/incontinentiemateriaal over dezelfde of vergelijkbare voorzieningen als de best scorende gemeenten.
- Omgekeerd inzamelen: alleen de gemeente Horst aan de Maas beschikt over het beleid van omgekeerd inzamelen. Vorig jaar is in onze gemeente besloten om niet tot deze optie over te gaan. Toen we de resultaten voor de financiële beloningsprikkel bekeken viel echter op dat omgekeerd inzamelen gecombineerd met een financiële beloningsprikkel de beste resultaten geeft. In Heusden nam de totale hoeveelheid afval af met 28% en in Gilze en Rijen nam de hoeveelheid restafval zelfs af met 55%.

Concluderend kunnen we niet één heel systeem van deze gemeenten één-op-één overnemen en daarmee alle doelstellingen halen. De keuze is bovendien beperkt en over veel voorzieningen beschikken we al. Het omgekeerd inzamelen was een optie geweest, maar vorig jaar is besloten hiertoe niet over te gaan. Een optie die we wel voorstellen zijn de aanrechtbakjes met composteerbare zakjes. Net zoals bij de appartementen wordt het scheiden van het GFT afval dan laagdrempeliger. Aangezien het grootste gewichtsaandeel van het restafval bestaat uit organisch materiaal (ongeveer 40%), verwachten we hiermee goede resultaten te boeken.

1.2 De investering is nodig voor het verwerkelijken van een goede voorziening voor het scheiden van GFT afval.
Omdat er veel rendement te halen valt op het onderdeel GFT willen we mogelijkheden bieden voor inwoners. Zoals gezegd ontvangen inwoners een voucher voor een aanrechtbakje en composteerbare afvalzakjes en kunnen zij vervolgens zelf kiezen of zij daarvan gebruik willen maken. Gezien de benodigde hoeveelheid aanrechtbakjes en de beschikbare offertes zou een maximale investering van afgerond € 41.000,- (excl. btw) nodig zijn. Dit bedrag bestaat uit € 36.000,- voor de reguliere woningen en € 5.000,- voor de appartementen.

2.1 Het voorgestelde beloningsysteem op basis van frequentie is eenvoudig en sluit goed aan op het huidige afvalbeleid.
Door te kiezen voor een beloningssysteem op basis van frequentie wordt een gedeelte van de afvalstoffenheffing die inwoners betalen afhankelijk van het aantal keer dat zij hun restafval aan straat of in de ondergrondse container aanbieden. Voor dit variabele deel zijn drie mogelijkheden die hieronder zijn uitgewerkt in een overzicht. Een beloningssysteem op basis van gewicht, volume en frequentie en vanzelfsprekend een combinatie hiervan. Een systeem op basis van frequentie is in onze gemeente het eenvoudigst in te voeren, kent goede resultaten en heeft minder nadelen.

Beloningssysteem	Systematiek	Resultaat
Gewicht	Tarief per kilogram aangeboden restafval.	Extra kosten omdat inzamelwagens moeten beschikken over geijkte weegapparatuur.
Volume	Verschillende maten containers. Bewoners met kleinere containers betalen minder dan bewoners met een grotere container.	Minder effectief gebleken.
Frequentie	Per lediging wordt er een tarief in rekening gebracht.	Goede resultaten en geen nieuwe investeringen nodig voor wat betreft de containers en chips.

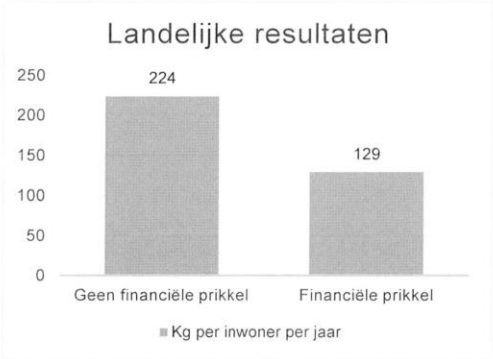
Zoals gezegd opteren wij voor een beloningsysteem op basis van frequentie waarbij inwoners geld terugkrijgen wanneer ze hun restafval minder vaak hebben aangeboden. Dit geeft de beste resultaten en sluit het beste aan op onze huidige afvalinzameling.

Naast het variabele tarief moet worden bepaald wat het vaste deel van de heffing wordt en hoe dit vaste deel wordt ingericht. Op dit moment lijkt het hanteren van één vast tarief voor alle huishoudens de beste optie. Wij werken diverse scenario's uit voor het vaste en variabele tarief en de balans daartussen. Er zijn diverse keuzes te maken in de hoogte van de financiële prikkel, de wijze van terugbetalen (belonen) en hoe hoog het vaste deel van de heffing moet zijn. Die keuzes zijn van invloed op het scheidingsresultaat, de eerlijke

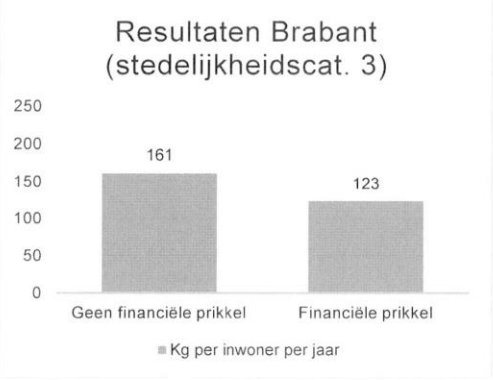
verdeling van kosten en het verzekeren van de opbrengsten van de afvalstoffenheffing. De keuzes in tarieven leggen wij bij het raadsvoorstel ‘verordeningen en tarieven’ aankomend najaar aan u voor.

2.2 De hoeveelheid restafval neemt af waardoor de landelijke doelstellingen eerder gehaald worden.
De VANG-doelstellingen houden dus in dat er in 2020 onder andere maximaal gemiddeld 100 kilogram huishoudelijk restafval per inwoner per jaar geproduceerd mag worden. In 2025 moet dit zelfs gereduceerd worden naar gemiddeld 30 kilogram per inwoner per jaar. In de gemeente Geertruidenberg werd er in 2019 155 kilogram restafval per inwoner per jaar geproduceerd waardoor de landelijke doelstellingen momenteel dus nog niet gehaald worden.

We hebben onderzoek gedaan naar de landelijke en plaatselijke resultaten omtrent het beleid van de financiële prikkel. Landelijk produceren gemeenten met een financiële prikkel gemiddeld 129 kg restafval per inwoner per jaar. Bij gemeenten zonder financiële prikkel is dat 224 kg. Dat is een verschil van ongeveer 42%.

Om een realistisch beeld te schetsen hebben we dit onderzoek ook gedaan bij Brabantse gemeenten met dezelfde stedelijkheidscategorie als Geertruidenberg. Geertruidenberg zit in de stedelijkheidscategorie 3 “matig stedelijk”. Gemiddeld produceerden deze gemeenten met financiële prikkel 123 kg restafval per inwoner per jaar en gemeenten zonder financiële prikkel 161 kg. Dat is een verschil van 23%.

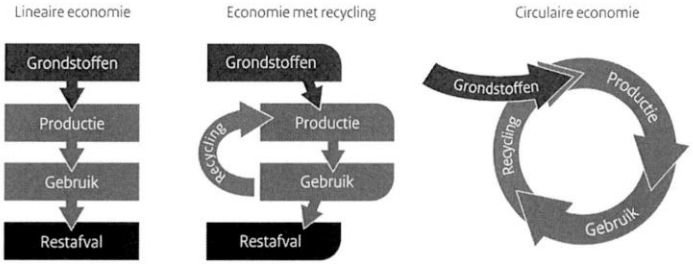

De cijfers laten zien dat we met alleen een financiële prikkel de VANG doelstellingen niet halen, maar het verbetert zeker de resultaten. Als we de verwachtingen voor de cijfers van Brabantse gemeenten met dezelfde stedelijkheidscategorie op onze gemeente toepassen, zou dat betekenen dat we volgend jaar komen op een resultaat van ongeveer 119 kg restafval per inwoner per jaar.

2.3 Inwoners worden meer bewust van de hoeveelheid afval die ze produceren.
Door deze bewustwording voelt men ook beter de impact die ze kunnen hebben op het milieu. Vooral over PMD zeggen veel mensen – ook de al bewuste consumenten – dat ze versteld staan van de enorme partij plastic die ze wekelijks aan straat zetten of zelf wegbrengen. De uitdaging in onze gemeente zit daarnaast vooral op betere scheiding van GFT.

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren “het Nieuwe Inzamelen”, inclusief financiële prikkel

2.4 Een goede bronscheiding van de verschillende afvalstromen heeft een positief effect op het milieu.
Landelijk werken we toe naar een circulaire economie. In een circulaire economie bestaat er geen afval en worden grondstoffen steeds opnieuw gebruikt. Het afval is dus de nieuwe grondstof. Door de afvalstromen goed te scheiden, kunnen er meer materialen hergebruikt en gerecycled worden. Hoe meer hergebruik en recycling er plaatsvindt, hoe beter dit natuurlijk is voor het milieu. Zo halveert bijvoorbeeld de CO_2-uitstoot in de keten bij recycling van kunststof ten opzichte van het verbranden ervan. De landelijke doelstellingen zijn daarom voor 2020 dat 75% van het huishoudelijk afval gescheiden moet worden en dat in 2050 het volledig circulair moet zijn. Om dit te halen is het nodig om nieuwe beleidssystemen in te voeren waarbij het beloningssysteem een goed begin is.

3.1 Inwoners van appartementen kunnen het GFT afval goed scheiden.
Momenteel is er voor de inwoners van appartementen onvoldoende mogelijkheid om hun GFT afval goed te scheiden, terwijl er hier zoals gezegd veel rendement te halen valt. Door middel van het systeem van de bovengrondse cocons en aanrechtbakjes met composteerbare afvalzakjes is dit wel mogelijk. Deze inwoners kunnen het GFT afval scheiden in de aanrechtbakjes die ze op hun aanrecht of in een keukenkastje kunnen plaatsen. Het aanrechtbakje is dusdanig vormgegeven dat de speciale composteerbare afvalzak luchtig blijft en niet voortijdig zal afbreken. Het dichtgeknoopte zakje met GFT afval kan vervolgens door inwoners op ieder gewenst moment bij de bovengrondse cocons aangeboden worden. Het GFT afval hoeft dus niet lang thuis bewaard te worden waardoor er geen ruimte- of geuroverlast is in de eigen woning. De stankoverlast van de bovengrondse cocons wordt bovendien ook beperkt doordat er gebruik wordt gemaakt van afgesloten afvalzakjes.

3.2 De afvalpas die deze inwoners al gebruiken voor het aanbieden van restafval kan ook voor de bovengrondse cocons gebruikt worden.
Omdat de systemen geschikt zijn voor hetzelfde soort afvalpassen, hoeven er hierin geen nieuwe investeringen plaats te vinden.

3.3 De bovengrondse cocons zijn gemakkelijk te plaatsen in de openbare ruimte.
Doordat de cocons in de openbare ruimte geplaatst kunnen worden, hoeven er in de algemene ruimtes van de hoogbouwcomplexen geen aanpassingen gedaan te worden. Bovendien kunnen de containers die in de cocons worden geplaatst met onze reguliere inzamelroutes worden geledigd.

3.4 Bovengrondse cocons leveren betere resultaten op dan de andere opties.
Een andere optie is het inzamelen van GFT afval via kleine emmers van zo’n 10 tot 45 liter (zie bijlage 7). Deze kleine emmers zouden inwoners in hun woning kunnen zetten en hierin hun GFT afval kunnen opslaan. Zodra het aan huis wordt opgehaald kunnen ze deze emmers buiten plaatsen. Deze oplossing kan het bewustzijn van inwoners vergroten door de ophaalfrequentie van tweemaal per week. Ook wordt de fractie van het GFT wat geuroverlast veroorzaakt gescheiden van de geurloze fractie wat minder overlast geeft. Echter zitten er wel nadelen aan deze optie. Niet iedereen heeft binnenshuis ruimte om deze emmers te plaatsen. Doordat ze gemiddeld tweemaal per week worden opgehaald rijden er bovendien dagelijks twee inzamelwagens. Daarnaast zijn alle kleine emmers erg beeldbepalend wat een negatief effect op het straatbeeld kan hebben. De (lege) emmers vallen ook snel om en worden makkelijk gestolen en/of vernield. Voor de inzamelaars is het ook erg arbeidsintensief wat de nodige capaciteit vraagt en kosten met zich meebrengt. Afvalverwerkers en –inzamelaars zijn tot slot ook niet geïnteresseerd in deze manier van inzamelen. Ze hebben aangegeven dat deze emmers inzameltechnisch de nodige problemen met zich meebrengen. Ze passen niet op de systemen van hun huidige voertuigen, voldoen niet aan de P90-Norm (beladingsnorm) en zijn niet geschikt voor inzameling in grote hoeveelheden. Sommige inzamelaars werken bovendien helemaal niet met de huis-aan-huis inzameling van deze emmers. Enkele gemeenten hebben tot

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren “het Nieuwe Inzamelen”, inclusief financiële prikkel

slot aangegeven negatieve ervaringen te hebben met deze manier van inzamelen. De gemeente Horst aan de Maas scoort goed en heeft deze methode. Echter is er daar wel veel afkeur van het GFT afval.

De andere optie is het GFT afval in te laten zamelen door een schillenboer. Echter komt de schillenboer op vaste tijdstippen waar mensen dan rekening mee moeten houden. Inwoners kunnen dan niet op ieder gewenst moment hun GFT afval aanbieden wat resulteert in een lager serviceniveau. Bovendien moeten inwoners het brengen naar afgesproken centrale plaatsen wat verder kan zijn dan de bovengrondse cocons bij de hoogbouw.

3.5 Het extra investeringskrediet is nodig voor een goede voorziening voor het scheiden van GFT afval bij appartementen.
Om de beste voorziening voor inwoners van appartementen beschikbaar te kunnen stellen is er een extra investeringskrediet nodig. De gemeenteraad heeft eerder al ingestemd met een investeringskrediet van € 60.000,-. Door de vernieuwde offertes en inzichten (verandering technisch systeem en aantallen) van de bovengrondse cocons is er een aanvullend investeringskrediet nodig van € 64.000,-.

4.1 Niet alle afvalstromen kunnen gescheiden worden door nascheiding, bronscheiding blijft nodig.
Er bestaan geen nascheidingsinstallaties die ál het huishoudelijk afval kan scheiden. Terugwinning van papier uit restafval bij nascheiding gaat nog niet goed, omdat papier dan al in contact is gekomen met allerlei soorten afval en vocht. Papier moet dus aan de bron gescheiden worden. Er zijn proeven gedaan om glas na te scheiden, maar deze zijn nog niet succesvol geweest. GFT-afval mag na nascheiding niet meer gecomposteerd worden, dit moet dan op een andere manier gerecycled worden. Nascheiding zou dus alleen mogelijk zijn bij PMD en dan nog niet eens bij het volledige PMD. Het metaal (blik) kan niet nagescheiden worden, dus alleen Plastic verpakkingen en Drankenkartons (PD) kunnen nagescheiden worden.

Dat niet alle afvalstromen nagescheiden kunnen worden kan ook tot onduidelijkheid leiden bij inwoners. Een deel van de inwoners blijkt te veronderstellen dat de nascheidingstechnieken om PD uit het restafval te halen, ook gebruikt kunnen worden voor glas, papier en textiel. Het glas, papier en textiel dat bij het restafval terecht komt wordt bijvangst genoemd. Deze bijvangst leidt tot slechtere scheidingsresultaten en hogere verwerkingskosten.

Concluderend geldt dat alleen PD voor nascheiding in aanmerking komt en dat bronscheiding voor de andere afvalstromen nog steeds noodzakelijk is. Daarom is volledig nascheiden geen optie. Aanvullend nascheiden is dan wel mogelijk, aangezien bij aanvullend nascheiden nog steeds bronscheiding aanwezig is.

4.2 Volledig nascheiden leidt tot toename van de hoeveelheid restafval per persoon.
Daarnaast zal er met volledig nascheiden minder kunststoffen worden teruggewonnen uit het restafval, dan er nu met de huidige bronscheiding uit het restafval worden gehaald. Volledig nascheiden leidt tot een situatie waarbij minder kunststoffen worden hergebruikt en dat dit overeenkomt met een verhoging van de hoeveelheid restafval van 19 kg per inwoner.

De kwaliteit van het PD is slechter bij nascheiding dan bij bronscheiding aangezien het PD dan ook al is vervuild door andersoortig afval. Door deze vervuiling van het PD is het ook minder geschikt voor recycling. Bovendien is het vermarkten van PD afkomstig uit nascheiding moeilijker aangezien het ook minder waard is geworden door deze vervuiling.

4.3 Financieel gezien leidt volledig nascheiden tot fors hogere kosten
Volledig nascheiden leidt tot een jaarlijkse kostenstijging van € 261.865,-. De onderbouwing van deze jaarlijkse stijging is terug te vinden in het nascheidingsrapport (bijlage 6).

4.4 Aanvullend nascheiden is een goede aanvulling op ons huidig beleid.
Aanvullend nascheiden leidt tot een situatie waarbij er een verlaging kan optreden van de hoeveelheid restafval met 4-5 kg per inwoner. Aanvullend nascheiden heeft verder geen invloed op de zuiverheid van de afvalstromen omdat er nog steeds bronscheiding aanwezig is.

Aanvullend nascheiden leidt met de huidige beschikbare informatie tot een jaarlijkse kostenstijging van € 1.510,-.

4.5 Bronscheiding vergroot het milieubewustzijn onder inwoners.
Bronscheiding prikkelt consumenten, en via hen producenten, tot het verminderen van PMD. Inwoners kunststofafval laten scheiden voedt het besef dat afval waarde heeft. Bronscheiding van PMD stimuleert inwoners bovendien om ook ander afval te scheiden. Daarom is het goed om bronscheiding te laten bestaan wat te combineren valt met de optie van aanvullend nascheiden.

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren “het Nieuwe Inzamelen”, inclusief financiële prikkel

4.6 Volledig nascheiden is slechter voor het milieu.
Volledig nascheiden leidt tot een verhoogde uitstoot van CO_2 aan overslag, transport en verbranding en deze verhoogde uitstoot is indicatief becijferd op 199-258 ton. Ook aanvullend nascheiden leidt tot een verhoogde uitstoot van CO_2 aan overslag en transport maar tot een lagere uitstoot door minder verbranding en dat dit saldo is becijferd op –69 tot –119 ton CO_2.

Kanttekeningen

2.1 Mogelijke neveneffecten: vervuiling van gescheiden afvalstromen, bijplaatsingen en andermans zakken in de eigen container.
Er kan vervuiling van de gescheiden afvalstromen optreden. Mensen kunnen bewust restafval aan een gescheiden stroom toevoegen om geld te besparen. Maar deze vervuiling kan ook onbewust plaatsvinden omdat ze niet altijd goed weten wat wel en wat niet onder een stroom valt. Het aantreffen van hard plastic in een PMD-zak is immers waarschijnlijk geen opzet. Voor de bewuste vervuiling kan controle en beboeting effectief zijn. De onbewuste vervuiling kan verholpen worden door goede voorlichting.

Bijplaatsingen kunnen ook een neveneffect zijn. Mensen kunnen hun afvalzak naast de ondergrondse containers plaatsen om het tarief per lediging te ontwijken. Wederom kan dit beheerst worden door controle en beboeting.

Om betaling te voorkomen leert de ervaring dat inwoners hun afval in de containers van andere inwoners kunnen dumpen. Dit is te voorkomen door sloten op de containers te plaatsen. Echter moeten dit wel speciale sloten zijn waarbij de containers openen zodra de inzamelaars ze legen.

Financiën

Financiële beloningsprikkel
De financiële beloningsprikkel is een belangrijke stimulans voor inwoners om afval beter te scheiden. Met het gekozen systeem worden inwoners beloond omdat minder aanbiedingen leiden tot een lagere aanslag. Nadat er keuzes zijn gemaakt kunnen de effecten verder uitgewerkt worden in de tariefstelling die later dit jaar bij de verordening terug gaat komen.

Er is een risico dat bij de financiële beloningsprikkel een paradox kan optreden waarbij de scheidingsresultaten dusdanig gunstig zijn dat de afvalstoffenheffing voor onvoldoende inkomsten zorgt om de kosten te dekken. Hier moet in de tariefstelling rekening mee gehouden worden.

Het uitgangspunt bij de afvalstoffenheffing is verder 100% kostendekkendheid waarbij gebruik wordt gemaakt van een egalisatievoorziening om schommelingen in baten en lasten op te vangen. Omdat aangenomen wordt dat de eventuele extra investeringen worden terugverdiend door betere scheiding en daardoor lagere stortrechten, veronderstellen we dat dit binnen de huidige tarieven kan worden opgevangen.

GFT voorziening bij appartementen
Om inwoners van appartementen te faciliteren in het scheiden van hun GFT afval heeft de gemeenteraad al eerder ingestemd met een investeringskrediet van € 60.000,-. Door de vernieuwde offertes en inzichten (verandering technisch systeem en aantallen) van de bovengrondse cocons is er een aanvullend investeringskrediet nodig van € 64.000,-.

Het aanvullende investeringskrediet leidt tot een toename van de kapitaallasten van € 4.300,- per jaar excl. btw.

GFT voorziening bij woningen
Zoals genoemd zit er veel potentie in het scheiden van GFT afval. Gecombineerd met dat we inwoners van reguliere woningen ook mogelijkheden willen bieden om het GFT afval beter te scheiden, ligt er het voorstel om ook voor deze inwoners aanrechtbakjes met composteerbare zakjes beschikbaar te stellen. Inwoners ontvangen een voucher en kunnen vervolgens zelf kiezen of zij van een aanrechtbakje en composteerbare afvalzakjes gebruik willen maken. Dit kan resulteren in een maximale investering van afgerond € 41.000,- (excl. btw). Dit bedrag bestaat uit € 36.000,- voor de reguliere woningen en € 5.000,- voor de appartementen. Deze lasten worden meegenomen in de berekening van de tarief egalisatie.

Communicatie

Na besluitvorming wordt gestart met een communicatiecampagne om bewoners te wijzen op de aanstaande wijzigingen binnen de afvalinzameling.

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren “het Nieuwe Inzamelen”, inclusief financiële prikkel

Uitvoering

Na het raadsbesluit kan gestart worden met de aanbesteding(en), bewonerscommunicatie, technische testen van systemen en dergelijke. De planning is om begin 2021 het voorgestelde beleid in te laten gaan.

Bijlagen

Bijlage 1:	Raadsbesluit 25 oktober 2018
Bijlage 2:	Raadsbesluit 4 juli 2019
Bijlage 3:	Overzicht best scorende gemeenten
Bijlage 4:	Bovengrondse cocons
Bijlage 5:	Folder aanrechtbakjes met composteerbaar afvalzakje
Bijlage 6:	Nascheidingsrapport
Bijlage 7:	Afbeelding GFT emmers 10-45 liter

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,

de secretaris,	de burgemeester,
R.C.J. Nagtzaam	M. Witte

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren “het Nieuwe Inzamelen”, inclusief financiële prikkel

Nr. 11

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg, d.d. 19 mei 2020

Gelet op het amendement zoals aangenomen door Morgen!, Lokaal+, VVD en D'66

Besluit:
De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de analyse omtrent de systemen van de best scorende gemeenten en over te gaan tot het verstrekken van vouchers voor aanrechtbakjes en composteerbare afvalzakjes met een maximale investering van € 41.000,- (excl. btw).
2. A. Over te gaan op de invoering van het Nieuwe inzamelen (bron- en nascheiding) onder de volgende condities
   -Een gefaseerde invoering
   -De loopafstand naar ondergrondse container is maximaal 500m
   -Een tweejaarlijkse evaluatie van het afvalsysteem met de afweging of de dan beschikbare nascheidingstechnieken nog betere resultaten opleveren;
   -Het toepassen van een financiële beloningsprikkel, waarbij een voorstel hiervoor door de wethouder aan de raad wordt voorgelegd.
   B.Een bedrag van maximaal € 750.000,-- beschikbaar te stellen over de totale invoeringsperiode in de gemeente Geertruidenberg voor het aanschaffen en plaatsen van ondergrondse containers waarbij de fasering het tempo van de uitgaven bepaald. Daarmee wordt tevens de impact op de solvabiliteit beperkt.
   C. Een (reeds onderbouwd) bedrag van € 6.800,-- beschikbaar te stellen voor het aanschaffen en monteren van oranje deksels op de containers voor het verpakkingsafval.
3. Voor betere afvalscheiding van GFT bij appartementen een extra investeringskrediet van afgerond € 64.000,- (excl. btw) beschikbaar te stellen.
4. Over te gaan op aanvullend nascheiden onder voorbehoud van de juridische en aanbestedingsrechtelijke mogelijkheden binnen het contract met Attero.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 6 juli 2020,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

K.M.C. Millenaar M. Witte

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren "het Nieuwe Inzamelen", inclusief financiële prikkel

AMENDEMENT

Amendement aangenomen.
De griffier,
K.M.G. Rijnen

Aangenomen
6/7/2020

Gemeenteraad van Geertruidenberg bijeen op 2 juli 2020 in Raamsdonksveer

Amendement: agendapunt 11: Uitvoering afvalbeleid

Constaterende dat:

- De doelstellingen in het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3) niet worden gehaald met het huidige afvalsysteem en ook niet met het voorgestelde uitvoering afvalbeleid.
- Nascheidingstechnieken steeds beter worden, maar op zichzelf op dit moment nog niet tot het gewenste milieuresultaat leiden.
- Te verwachten is dat deze nascheidingstechnieken in de toekomst wél de gewenste resultaten op zullen leveren.
- Op dit moment de milieudoelstellingen door slechts Omgekeerd Inzamelen (bronscheiding) gecombineerd met een financiële prikkel in onze gemeente bij benadering te behalen zijn.
- De plasticzakken in het straatbeeld voor velen een doorn in het oog zijn.

Overwegende dat:

- Uitvoering van het systeem Omgekeerd Inzamelen (bronscheiding) in 2017 met een proefwijk is ingezet en de resultaten hiervan positief zijn.
- Mede door de invoeren van een financiële prikkel bij de combinatie van bron- en nascheiding ontstaat het Nieuwe Inzamelen.
- De nu beschikbare nascheidingstechniek toepassen op het huidige systeem zal resulteren in een nog beter resultaat
- De structurele lasten voor het invoeren van het Nieuwe Inzamelen kunnen worden gedekt uit de afvalstoffenheffing.
- Het Nieuwe Inzamelen niet zal leiden tot verhoging van de afvalstoffenheffing.

De raad besluit:

Beslispunt 2 te laten vervallen en te vervangen door:

- Over te gaan op de invoering van het Nieuwe Inzamelen (bron- en nascheiding) onder de volgende condities:
  - Een gefaseerde invoering,
  - De loopafstand naar ondergrondse containers is maximaal 500m,
  - Een tweejaarlijkse evaluatie van het afvalsysteem met de afweging of de dan beschikbare nascheidingstechnieken nog betere resultaten opleveren,
  - Het toepassen van een financiële beloningsprikkel, waarbij een voorstel hiervoor door de wethouder aan de raad wordt voorgelegd.
- Een bedrag van maximaal € 750.000,-- beschikbaar te stellen over de totale invoeringsperiode in de gemeente Geertruidenberg voor het aanschaffen en plaatsen van ondergrondse containers waarbij de fasering het tempo van de uitgaven bepaald. Daarmee wordt tevens de impact op de solvabiliteit beperkt.
- Een (reeds onderbouwd) bedrag van € 6.800,- beschikbaar te stellen voor het aanschaffen en monteren van oranje deksels op de containers voor het verpakkingsafval.

D66
Anke Voulon

LOKAAL+
Bert van den Kieboom

MORGEN!
Jeroen Gerards

VVD
Thosha van der Maas
Dennis Haverman

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren "het Nieuwe Inzamelen", inclusief financiële prikkel

Aangenomen
6/7/2020

MOTIE

Gemeenteraad van Geertruidenberg, bijeen in Raamsdonksveer op
2 Juli 2019

Motie: Agendapunt 8 – Uitvoering Afvalbeleid

Overwegende dat:

- De raad heeft besloten dat het resultaat in het reduceren van de kilo's restafval altijd leidend dient te zijn in de keuze van systemen. Wat de mens beter kan scheiden dan de robot, door de mens gescheiden dient te worden. En vice versa. Het erop lijkt dat alle afvalstromen beter worden gescheiden door de mens. Inclusief PMD. En dat een keuze voor menselijke bronscheiding voor alle afvalstromen voor de hand ligt.

- Als het rapport verder wordt geanalyseerd dan gedaan door ook een onderscheid te maken in het P en MD, het resultaat anders wordt. Drankkartons en blik ontegenzeggelijk beter door de mens wordt gescheiden, het plastic niet. Immers haalt de nascheidingsinstallatie ongeveer nog 5 kilo aan bruikbaar plastic uit het restafval, nadat het door de mens is gescheiden.

- Maarliefst 50% van wat de mens aan plastic scheidt onbruikbaar is. Omdat de mens simpelweg niet in staat is onderscheid te maken tussen de recyclebare plastics (PE, PET en PP) en de niet recyclebare plastics zoals polyester, carbonaten, nylon, rubbers en zelfs piepschuim. En dit ook nooit zal leren. De robot dit middels infraroodtechnieken wel doet. En dus ook kwalitatief veel beter het plastic scheidt dan de mens (hiervan is 90% bruikbaar).

- Voor het beste resultaat in kilo's (waartoe bepaald is) er een onderscheid gemaakt dient te worden tussen P en MD. Waarbij de groene zakken alleen nog maar voor blik en drankkartons wordt gebruikt en al het plastic middels scheidingstechnieken uit het restafval wordt gehaald.

- Er in dit geval ook een flinke bijvangst is. Enerzijds het rapport ons om diverse redenen adviseert het PMD aan te bieden in de transparante zakken. Anderzijds deze plastic zakken door ons worden ervaren als een stoorzender in het straatbeeld. Hiermee vooral doelend op de grote, volumineuze hopen die her en der ontstaan. Dit volume voornamelijk veroorzaakt wordt door het plastic. Dit ook geldt voor het wegwaaien van zakken. Zonder plastic in deze zakken de problemen vrijwel verholpen worden. Terzijde, 50% van de huidige straatbeeldvervuiling eigenlijk in de grijze kliko gedeponeerd had moeten worden en gewoonweg een resultaat is van slechte bronscheiding op plastic door de mens.

De raad verzoekt het college:

- Te onderzoeken of er voor het beste resultaat (in kilo's) een onderscheid gemaakt kan worden tussen P en MD, met inachtneming van het win-win effect op ons straatbeeld. Dit, met het besef dat we ons hiermee gaan onderscheiden in het afval scheiden en het college om innovatie en extra creativiteit vragen.

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren “het Nieuwe Inzamelen”, inclusief financiële prikkel

Albert Smit, Igor van Nunen, Jeffrey Aerts, John Langermans, Eric van Oosterhout

Onderwerp: Afval: Nieuwe doelstellingen 2030, Invoeren financiële prikkel 2025

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren “het Nieuwe Inzamelen”, inclusief financiële prikkel

Vervroegen
KM 6/7/2020

AMENDEMENT

Gemeenteraad van Geertruidenberg, bijeen in Raamsdonksveer op 27 Juni 2019

Amendement 2: Agendapunt 13 – Kredietaanvraag Afval

Overwegende dat:

- We een landelijke en morele doelstelling hebben na te streven m.b.t. de reductie van restafval. Dit niet staakt bij het wachten op machinaal nascheiden van PMD.
- “De vervuiler betaald” een stelling is die door 80% van de Nederlandse inwoners wordt omarmd. Middels een financiële prikkel (diftar) eenieder eerlijk betaalt voor het eigen restafval en niet voor dat van een ander.
- Diftar een systeem is wat tot volle tevredenheid bij inwoners leidt, onder de voorwaarde dat het wordt gehanteerd om inwoners te belonen. Niet te beboeten. Het raadskader, dat afval scheiden niet mag leiden tot hogere kosten voor onze burger, dit dient te waarborgen.
- Inwoners o.a. ook groente en fruit (40% van ons restafval) beter gaan scheiden als dat leidt tot lagere afvalkosten.
- Zundert en Oosterhout de best scorende gemeenten in Brabant zijn. In Zundert inwoners betalen voor een dure restafvalzak. In Oosterhout de grijze kliko wordt gewogen (terzijde, beide gemeenten hebben dus geen omgekeerd inzamelsysteem).
- Bij onze buurgemeente Oosterhout met 92 kilo restafval p.p. de doelstelling van minder dan 100 kg al is behaald. De gemeente Horst aan de Maas koploper van Nederland is met slechts 21 kg restafval p.p. (terzijde, ook zonder omgekeerd inzamelen). We, logischerwijs, voor het beste resultaat hun systemen dienen te analyseren en indien mogelijk te implementeren.
- Onze grijze kliko’s al voorzien zijn van een chip. We relatief simpel en goedkoop alvast het systeem van Oosterhout kunnen kopiëren. Hiermee, cijfermatig bewezen, de doelstelling van 100 kg (en daar gaat het uiteindelijk om) in 2020, dus ook in het juiste jaar, wordt behaald.
- Bij een toekomstig machinaal nascheiden van PMD een financiële prikkel, middels het wegen van de grijze kliko, ook onontbeerlijk is om de doelstellingen te blijven behalen. Er dus sprake is van een adequate maatregel welke ook toekomstbestendig is.

De raad besluit (indien amendement 1 is aangenomen of het raadsvoorstel geen meerderheid haalt):

Als beslispunt toe te voegen:

- Z.s.m. een financiële beloningsprikkel toe te passen op de bestaande inzamelmethoden (ondergrondse containers in de proefwijk en grijze kliko’s in de rest van de gemeente).

BIJLAGE I – Raadsbesluit d.d. 6 juli 2020; invoeren “het Nieuwe Inzamelen”, inclusief financiële prikkel

Albert Smit, Igor van Nunen, Jeffrey Aerts, John Langermans, Eric van Oosterhout

Onderwerp: Afval: Nieuwe doelstellingen 2030, Invoeren financiële prikkel 2025